

MJØSNYTT

Informasjon fra Mjøsen Skog BA 1-2010

Skogbruksutdanningen

Verdt å satse på!

Les mer på midtsidene

Tid for årsmøter

Årsberetningen for 2009 er vedlagt denne utsendelsen.

Siste side gir en oversikt over møtedatoene. Ta med deg årsberetningen og møt opp!

03 Markedsbildet
Status for vinteren

04 Høy aktivitet i skogen
Hogstmaskiner på høygir

05 Framtidens tømmerbloggere
Nytt fra kvinnesynspunkt

06 Verdt å satse på
Skogbruksutdanningens ABC

08 Billetrærne skal ut
Samarbeidshogst i Øyer

09 Jernbanetransport i fokus
Viktig for Mjøsen Skog

11 Organisasjonsprosess
Søkelys på lokalorganiseringsen

12 Oversikt over lokale møter
Andelseiermøter og skogeierlagsårsmøter

Mjøsen Skog BA

Kirkegata 70, Postboks 84, 2601 Lillehammer

Telefon: 61 26 30 00

Telefaks: 61 25 99 46

E-post: mjosens@mjosens.no

Web: www.mjosens.no

Redaktør: Berit Sanness

Redaksjonen avsluttet: 06.02.2010

Produksjon: Dialecta Kommunikasjon AS

Forsidefoto: Berit Sanness

Skogsamvirket på prøve

I 2009 har evnen til omstilling blitt stilt på store prøver både i Mjøsen Skog og hos våre virkesleverandører. En meget vanskelig markedsituasjon gjorde at trelastindustrien satte bremsene på for fullt i første halvår. Skogbruket måtte tilpasse seg et betydelig prisfall og kraftig redusert volum. I andre halvår ønsket industrien på nytt å øke takten. Samtidig har Mjøsen Skog vært nødt til å gå fra en situasjon med budsjetterte underskudd i 10-millionersklassen til å sørge for drift i pluss. Mens en tidligere kunne tillate seg å la bonusutbetalinger, utviklingskostnader og miljøregistreringer bli dekket gjennom finansinntekter, er det nå driften som må bære alt.

Disse omstillingene mener jeg vi langt på vei har lykkes med i 2009. Vi har tatt konsekvensen av en volumnedgang som var en helt nødvendig tilpasning til markedet, og vår sagtømmeromsetning har gått ned med 21 %. Samtidig har vi lagt vekt på å opprettholde kapasitet både hos entreprenører og egne ansatte. Vi har unngått permitteringer og lange stopp i skog, og har søkt å utnytte alle muligheter der vi har sett markedsrom. På denne måten har vi med en nedgang på totalt 17 % i tømmeromsetningen holdt en noe høyere takt enn resten av skogbruket, der nedgangen generelt er 25 %. Vi har hatt en høy aktivitet innen skogkultur, og vi har fordoblet vår produksjon av biobrensel for andre år på rad. Denne fyringssesongen vil vi levere rundt 100 000 kbm flis til brenselkunder i Norge og Sverige.

Vi leverer for 2009 et driftsresultat i pluss – for første gang på 14 år. Innenfor driftsresultatet på 1,4 mill. har vi vel og merke også dekket bonusutbetalinger med 3,4 mill. kr og ekstra jubileumskostnader ved 100-årsmarkeringen på 1,4 mill. kr. Alle forretningsområder bidrar med resultater som er i pluss og til dels langt over budsjett. Det gjelder også biobrensel, som ennå er i en oppbyggingsfase.

To ting er verdt å trekke fram når Mjøsen Skog har kommet forholdsvis helskinnet ut av et krevende år. Nok en gang har våre andelseiere vist stor evne til å tilpasse seg markedsrealitetene. For det andre har de ansatte bidratt med stort faglig engasjement og stå-på vilje. De ansatte har også vist stor ansvarsfølelse gjennom å akseptere et null-oppgjør i 2009.

2010 vil ikke by på mindre utfordringer for Mjøsen Skog. En av dem er den økte konkurransen i tømmermarkedet. Konkurransen er sunt. Det skjerper alle. I det norske tømmermarkedet finnes det aktører med nokså ulik strategi. Skogeierandelslagene

har en solid markedsposisjon og en klar geografisk forankring, men det finnes utfordrere med mindre geografiske bindinger og større frihet til å velge ut interessante markedssegmenter.

Det forventes at skogeiersamvirket skal matche tilbudet der det er størst kamp om tømmerstokken, og samtidig sikre avsetning og konkurransedyktige vilkår til leverandører av alle kategorier og i alle områder. Til enhver tid. Og samtidig utvikle en organisasjon som er nærværende og fulldekkende på tjenester og service for skogeiere. Det inkluderer blant annet næringspolitikk og bistand i grunneiersaker.

Det er vår ambisjon å klare disse målene. Det gjør vi ikke uten å se noen dilemmaer i øynene. For å være konkurransedyktige mot alle leverandørgrupperinger kan vi bli nødt til å differensiere vårt tilbud etter levert volum. I et samvirke skal en være nøye med å sikre at alle leverandører får sine interesser ivaretatt på lik linje med alle andre. Samtidig må et samvirke som skal overleve og fylle sin rolle som et skarpt og utviklingsdyktig redskap for sine eiere tilpasse seg markedsrealitetene.

Kostnadsbetinget avregning har sikker forankring som en rasjonell og riktig tilpasning for et samvirke. Samtidig kan grensen være hårfin over mot taktisk prising. Når Mjøsen Skog innfører et storleverandørtilllegg er det min oppfatning at dette ligger klart innenfor de krav vi stiller til oss sjøl som samvirkeforetak.

Nr 1: Differensieringen skal ha sammenheng med og stimulere til enda mer rasjonell produksjon og omsetning.

Nr 2: Virkemidlet skal gi effekter som er til fordel for alle andelseiere.

Uansett er vår oppgave å være konkurransedyktige på vegne av alle våre andelseiere både på kort og lang sikt. Da er stor omsetning et viktig fundament. Det gir kostnadseffektivitet i dag, og samtidig kraft til å utvikle nye løsninger for morgendagen.

KOMMENTAR

ved Erik A. Dahl

Erik A. Dahl

TRELAST

SAGTØMMER

MASSEVIRKE

Kontakt din skogbruksleder
for detaljert prisinformasjon!

MarkedsBildet

- Prisoppgang på alle sortiment nå fra årsskiftet. Prisene er avtalt ut april måned. Det forventes ikke store markedsendringer videre utover våren.
 - Sagtømmer gran: 16 kr/m³
 - Sagtømmer furu: 10 kr/m³
 - Massevirke gran: Nivå 20 kr/m³
 - Massevirke furu: 8 – 13 kr/m³
- Avsetning i vinter: Industrien etterspør mye tømmer. Det er stor interesse for hogst, men det er fortsatt plass for kontrakter i vinterperioden.
- Utnytt god etterspørsel og prisoppgangen i vinter – skriv virkeskontrakt nå!

Prisoppgang gir full fart i skogen

Gode driftsforhold, prisoppgang på tømmer og en trelastindustri som er tilbake i normal produksjon gjør at det nå i vinter er full fart på tømmerhogsten i Mjøsen Skogs distrikt. Etter store markedssvingninger i løpet av fjoråret, håper Mjøsen Skog å kunne holde en jevn og høy produksjon i 2010.

Sagtømmer

Den innenlandske etterspørselen etter trelast har vært rimelig bra utover høsten. Men som normalt er det lavere aktivitet i vinterperioden, og trelastprisene er under press. De fleste sagbruk har lite tømmer på lager, og alle våre kunder etterspør mye sagtømmer nå i vinter. Knapphet på råstoff har ført til en ytterligere prisoppgang på sagtømmer fra januar.

Massevirke

Treforedling er inne i en lavkonjunktur, og det er lave priser spesielt innen treholdig trykkpapir. Lav avvikning

utover høsten 2009 har ført til at det er små lagre av massevirke. Dette har ført til økende etterspørsel etter fiber nå i 1. halvår 2010, og massevirkeprisene har fått et løft oppover. Det forventes ikke vesentlige endringer på massevirkeprisen utover våren.

Prisbildet hogstperiode 1 – 4

I hogstperioden 1 – 4 må tømmeret være henteklart seinest 16. april. Tømmeret må da være tilgjengelig for avhenting på velteplass.

Nivå sagtømmerpriser:

Gran: Snittpris 475 kr/ m³

Furu: Snittpris 450 kr/ m³

Nivå massevirkepriser:

Massevirke gran: 225 – 240 kr/ m³

Massevirke furu: 200 – 205 kr/ m³

Energigran: 195 kr/ m³

AV BJØRN NÆSVOLD
bn@mjosens.no

TØMMERINFORMASJON

Grantynninger

Mjøsen Skog betaler et pristillegg på 20 kr/m³ i massevirke fra tynningsdrifter. Forutsetningen for at en skal få dette pristillegget er at alt virke blir levert som massevirke fra tynningen. En kan med andre ord ikke plukke ut sagtømmer i disse driftene.

Furutynninger

Pristillegg på furutynninger 20 kr/m³.

Rundvirke til flis

Mjøsen Skog kjøper inn rundvirke fra Øyer og sørover. Vi kjøper alt biovirke av alle treslag, også i blanding: Pris 150 kr/m³. Utsortert tørrgran: Pris 205 kr/m³

Bonus og tillegg 2010

Nytegning av 3-årsavtaler utgår fra og med 2010 og erstattes med følgende:

Storleverandørtillegg for andelseiere:

Med virkning fra 1.1.2010 blir storleverandørtillegg som følger:

- For leverandører som årlig leverer mellom 1 500 og 5 000 m³: 10 kr/m³ ekstra.
- For leverandører som årlig leverer 5 000 m³ eller mer: 15 kr/m³ ekstra.

Storleverandørtillegget betales fra første m³ og etterbetales med bakgrunn i årlig leveranse av bartrevirke.

Andelseiere som fortsatt har 3-årsavtaler velger selv om de vil avslutte 3-årsavtalen og gå over på storleverandørtillegg. Andelseier kan ikke benytte begge ordningene.

Eierskiftebonus:

Bonusavtale for nye andelseiere ved eierskifte på 10 kr/m³. Det kan tegnes avtale om eierskiftebonus for ett av de tre første kalenderår etter eiendoms-overdragelse. Minstekvantum 300 m³. Kontakt skogbruksleder for tegning av avtale.

Kubb

Riktig utsortering av kubb er viktig for å utnytte vognene ved jernbanetransport. For å få en optimal utnyttelse av vognene er maks lengden på kubb satt til 3,2 meter. Dette gjelder for alle massevirke-sortimenter (massevirke både gran og furu, energi-gran og tørrgran), stokker mellom 3 og 3,2 meter sorteres ut sortimentsvis. Maks lengde på slip er 5,2 meter, massevirke mellom 3,2 meter og 5,2 meter legges i sortimentsvis lunner med fallende lengde.

Henteklarmelding – brøyting/strøing

Når henteklarmelding sendes skal tømmeret være transportklart. Dersom ikke annet er oppgitt er veien brøytet/strødd og klar for transport på dette tidspunkt. Fra og med dette tidspunkt skal transportleder/transportør ved endrede værforhold koordinere og avtale brøyting/strøing for henting av tømmer. På henteklarmelding skal det fremgå telefonnummer til kontaktperson/veiansvarlig.

FOTO: BJØRN ELLERT ØVERÅSEN

Høy aktivitet i skogen

Det er nå full aktivitet i skogen. Hogstmaskinene går på høygir. Hittil i vinter har vi hatt en god gammeldags vinter i hele Mjøsen Skogs område. Driftsforholdene er gode. Det har vært kaldt, og det er passe mye snø.

En bra prisoppgang og god avsetning på alle sortimenter er også en forklaring på den økte aktiviteten nå på nyåret. Mjøsen Skog har god avsetning på alle sortimenter fra biovirke og tørrgran til sagtømmer, og til konkurranse-dyktige priser.

God planlegging viktig

I mange områder er det nødvendig med vinterføre for å få fram tømmeret. God forberedelse før hogst er da ofte nødvendig. Planlegg gjerne hogsten på barmark. Da er det enklere å merke grenser og å planlegge utkjøringstraseen. I fuktige områder er det viktig å pakke kjøretraseen så telen setter seg.

Vintervei må godkjennes på forhånd

Ved levering på vintervei skal dette godkjennes av Mjøsen Skog på forhånd. Standarden på en vintervei skal tilfredsstillende kravene i veiklasse 6. Ved levering på vintervei er det viktig med god kommunikasjon med Mjøsen Skog underveis, og da spesielt når det nærmer seg våren.

Husk å merke tømmeret

Om vinteren er det spesielt viktig å merke tømmeret godt. Alle sortimentene skal merkes med leverandørnummer og sortimentslapp. Husk at tømmer som ikke kan identifiseres av transportør ikke er å betrakte som henteklart.

Sommer- eller vinterdrift

I mange tilfeller kan en tømmerdrift på barmark være å foretrekke. Det kan være aktuelt i bestand nær gode skogsbilveier og på bæresterk skogbunn.

AV JON BRAASTAD
jb@mjos.no

God planlegging er viktig, men enklere på barmark.

FOTO: RONNY HAGEN

TRANSPORTLEDERE

TFØ-transport

Tømmeret til de fleste av Mjøsen Skogs større kjøpere transporteres av Transportfellesskapet Østlandet (TFØ). Dette gjelder følgende tømmer:

- Alt massevirke til Mjøsen Skogs industrikjøpere: Norske Skog WoodLog, Stora Enso, Borregaard, Forestia og Hunton.
- Sagtømmer til kjøperne Moelven, Otta Sag, Fåvang Sag.

TFØs transportledere er kontaktpersoner for transport. Disse har følgende distriktsinndeling:

Gudbrandsdalen, Gjøvik/Toten og Eidsvoll:

Meier Taarud, mob: 414 78 050 • e-post: meier@tfo.no

Hamar, Løten, Stange og Ringsaker:

Elling Sveen, mob: 414 78 051 • e-post: elling@tfo.no

Kjøpere med egen transportledelse

Gausdal Bruvull BA (tlf. 61 22 76 00), RingAlm Tre AS (tlf. 62 34 97 00) og øvrige kjøpere har egen transportledelse. Kontakt den enkelte kjøper ved spørsmål om transport.

Nytt fra kvinnesynspunkt

AV ANETTE LUDAHL
Leder i Øyer-Tretten Skogeierlag

Skogplantedagen til Aurvoll skole i Øyer høsten 2009 var en suksess. Skogbruksleder Egil Malm (bakerst til høyre) bidro til en fin dag.

FOTO: BERIT SANNESS

Skogbruk som næring er vant til å tenke i 100-årsperspektiv. Tiden det tar fra planting til sluttavvirkning kan gå over både en og to generasjoner. Neste generasjon skogeiere vil mest sannsynlig ikke drive skogen sin selv, men drive en eller annen form for tømmerblogging, der de finner informasjon om skogen og drift og stell av denne på internett. Behovet for skogdager som informasjonskanal kan allerede for nåværende generasjonen skogeiere virke som de har blitt mindre betydningsfulle. Flere av fagarrangementene vi har hatt i vårt lag de siste årene har hatt en arrangørstab større enn deltakerantallet. Så kan man sikkert diskutere at det er flere årsaker til dette.

Skogens betydning

At 75 % av befolkningen har oppfattet at skog binder CO₂ og dermed bidrar positivt i klimaregnskapet er gledelig. Dette har skogbruket jobbet lenge og målbevisst med å få til. Norsk skogbruk og dets aktører har med rette alltid sett på seg selv som bidragsytere i en sunn og bærekraftig næring, der skogen har positive virkninger også utover verdiskapning knyttet til tømmerstokken. Skogen er bidragsyter til det biologiske mangfoldet, friluftsliv og rekreasjon, for å nevne noe. En tankevekker er studiene som viser at mange får positive assosiasjoner ved ordet *skog*, mens derimot *skogbruk* gir negative assosiasjoner.

Ansvaret for å opprettholde den statusen som skogbruket har hatt i befolkningen blir viktigere og viktigere etter som nye generasjoner får lengre avstand til skogbruket i forhold til slektninger oppvokst på gård eller i tilknytning til skogsdrift. Ved spørsmål om det står mer kubikk med tømmer i Norges skoger i dag sammenliknet med for 100 år siden tror nok de fleste at dette ikke kan være tilfellet. Svaret er at det i dag er over dobbelt så mye kubikk i norske skoger.

Skoleplanting - en god mulighet

I dette lyset synes jeg oppfordringen fra Mjøsen Skog som kom i høst om å arrangere en skogplantedag for grunnskolen var så positiv. En slik dag inneholdt alt. Elevene var ivrige og positive og fikk innblikk i skogens klimaeffekt og forståelse for at skogen må plantes, stelles og hogges. Her møtte vi og fikk gitt informasjon til både framtidens opinionsdannere og enkelte som kanskje ender opp som tømmerbloggere. Ledelsen ved skolen og lærerne var også positive til bidrag utenfra i en hverdag med knappe ressurser. Kanskje vi framover skal rette mer fokus mot disse framtidens tømmerbloggere, slik at det også i framtiden vil være behov for tømmerhoggere?

FORSKNING

Skogens positive klimarolle

Skogens positive klimarolle har slått delvis igjennom hos allmennheten i Norge. Det kommer fram i en undersøkelse som Norges Skogeierforbund og Norskog har gjennomført blant allmennheten i Norge. Mjøsen Skog har deltatt i prosjektet.

Det er en gjennomgående positiv holdning til norsk skogbruk, men det registreres en tilbakegang sammenliknet med tidligere undersøkelser.

Skog og klima

Over halvparten av de spurte mener den viktigste grunnen til å opprettholde skogbruket på dagens nivå, er at skog i vekst binder CO₂/begrenser drivhuseffekten. Dette er en betydelig økning på bare to år. Hele 3 av 4 vet at skogen binder CO₂, men det er langt flere menn enn kvinner som vet dette. Svært få vet at norske skoger binder mer enn 50 % av utslippene av klimagasser i Norge. Allikevel mener 3 av 4 at bioenergi fra skogen er et miljøvennlig alternativ til olje og kull.

Allmennheten har ikke et klart bilde av hvilke energikilder som er bioenergi. Omkring halvparten av kvinnene tror for eksempel at jordvarme, solenergi og vindkraft er bioenergi. Også Innlandet ser ut til å misforstå dette begrepet.

Kjønnsforskjeller

Undersøkelsen viser at kunnskapsmangelen er betydelig. Det er også klare kjønnsforskjeller. Sammenliknet med tilsvarende undersøkelse i 1999, er andelen som svarer «Vet ikke» økende. Samtidig er «Vet ikke»-andelen høyest blant kvinnene. I tillegg er kvinnene mindre positive og svarer mer feil enn mennene.

AV BERIT SANNESS
bs@mjos.no

Frida Midtmageli Asdøl deltok ivrig i planting av skog i Øyer høsten 2009.

FOTO: BERIT SANNESS

FOTO: BERIT SANNESS

Har du ungdom i huset?

Vet dine barn hva skogbruksutdanningen kan tilby? Ta en titt på denne siden og merk deg ulike nettsteder som har mer informasjon. Kanskje er det din datter eller sønn som finner veien til skogbruksnæringen vår om noen år?

FOTO: ANNE MÆRLUM

Bildene illustrer eksempler på oppgaver innenfor skogbruket:

- 1 Intern og ekstern kommunikasjon, veiledning
- 2 Skogbehandling, skogsdrift og teknikk
- 3 Internasjonalt arbeid
- 4 Skogbruksplanlegging, forskning og utvikling
- 5 Økologi, Levende Skog og sertifisering
- 6 Foredling av råstoffet til papir, trelast og biobrensel

AV BERIT SANNESS
bs@mjos.no

Elevene i avgangsklassene både i grunnskolen og den videregående skolen skal denne våren beslutte hvilken utdanning de ønsker å satse på de neste årene. Ungdom som står overfor et så viktig valg, bør være klar over hvilke spennende muligheter skogbruksutdanningen gir! Nøkkelinformasjon finnes på www.velgskog.no

Skogbruk på videregående nivå

Ungdom som skal overta gård med skog kan med fordel velge naturbruk i den videregående skolen. Det andre året kan man spesialisere seg i skogbruk. Ønsker man å gå videre på høyskole, kan man skaffe seg generell studiekompetanse i løpet av det tredje skoleåret. Alternativt til tredje

skoleår er to år som lærling for å få fagbrev som skogsoperatør. Hvis man ønsker å ta en bachelor i skogfag ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) bør man gå studiespesialisering med realfag. Naturbruksutdanning gis bl.a. ved de videregående skolene Solør og Valle. Det første året kan tas ved Gausdal og Nord-Gudbrandsdal. Se www.naturbruk.no

Skogbruk - et spennende valg

Skogbruk er imidlertid spennende for langt flere enn dem som skal overta skogeiendom. Knapt noen annen næring kan tilby et så rikholdig spekter av jobber innenfor sin sektor som skogbruket. Skognæringen baserer seg på stadig mer høyteknologiske løsninger,

Jenter som trives i skogen; bak fra venstre skogbruksplanleggerne Ulrika Blom og Maja Lövstrand, foran Jennie Sverker, alle i Mjøsen Skog.

FOTO: JON HARBY (skogsbildet) og BERIT SANNESS (jentene)

FOTO: BERIT SANNESS

FOTO: REIDAR HAUGAN

FOTO: JON HARBY

og skogforvaltningen er kunnskapsbasert og bærekraftig.

Topp utdanning ved UMB

Ved Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås får man den høyeste skogfaglige utdanningen i Norge; med bachelor og deretter master i skogfag. Normalt fullføres bachelorgraden på 3 år, mens det påfølgende masterstudiet tar ytterligere 2 år. Mange studenter legger inn et utenlandsopphold som del av studiet. Se www.umb.no

Høyskolen i Hedmark avd. Evenstad tilbyr bl.a. bachelor i skogfag og bachelor i utmarksforvaltning. Les mer om disse utdannings-tilbudene på www.hihm.no

Etterspurt utdanning

Skogfaglig kompetanse er etterspurt i Norge i dag. Skogens positive bidrag for å møte de globale klimautfordringene understreker hvordan skogkompetanse vil bli viktigere for samfunnet framover.

Aldersfordelingen blant ansatte i skognæringen indikerer at det vil bli behov for mange kandidater med høyere utdanning om få år. Det gjelder også for Mjøsen Skog. – Vi håper å tiltrekke oss dyktige kandidater også i framtiden. Mjøsen Skog har et solid verdigrunnlag, er utviklingsorientert, har dyktige medarbeidere og kan skilte med et godt arbeidsmiljø, sier adm.dir. Erik A. Dahl i Mjøsen Skog.

UTDANNING

Forstkandidatens muligheter

Velger man en master i skogfag (forstkandidat) ved UMB, får man en ledelsesutdanning på masternivå. Den naturvitenskapelige plattformen gjør at man kan gå inn i mange typer jobber – nasjonalt og internasjonalt. Forstkandidater får jobb over alt hvor man håndterer skog- og utmark. Se tidligere studenter fortelle om studier, studentmiljø og karrierer på www.umb.no/ina/artikkel/masterstudier-ved-ina

Billeangrep flere steder i Mjøsen Skog

Granbarkbilleren utløste hogst i Øyer. Teigene er smale, men samarbeid mellom 19 skogeiere gjør at 5–6000 m³ tømmer etter hvert vil bli hentet ut.

FOTO: TROND PRESTRUD

Flere steder i Mjøsen Skogs geografi har det vært en betydelig økning av granbarkbilleangrep på stående skog. Enkelte kommuner har kontrollfangster av barkbiller, og disse viser en ganske stor økning de to siste årene. Både enkelt trær og grupper av trær har tørket som følge av billeangrep.

Registreringer i 2009

Noen kommuner har gjennomført registreringer fra småfly på ettersommeren 2009. Det ble ikke registrert større sammenhengende angrep, men angrep spredt på enkelt trær og smågrupper i gammelskog.

Utsatte områder

Det ser ut til å være baklier med gammelskog og lavereliggende skog som har tørket som følge av billeangrep. Høy avvirkning de siste årene gir også en del tørkeutsatte kanter som kan være angrepssteder for biller. Gunstige værforhold i år kan føre til en betydelig oppblomstring av biller. Granbarkbilleren har sin hovedsverming fra midten av mai og utover sommeren når temperaturen er fra 18–20 grader.

Let etter angrep

Det er viktig å komme ut i skogen for å se etter eventuelle angrep. Gammelskog og hogstkanter fra ferskere avvirkninger bør kontrolleres. Grantrær som ble angrepet sist sommer, vil nå ha et kraftig brunskjær i baret samt avskalling av bark.

Viktige tiltak

For å begrense videre angrep av granbarkbiller kan enkelte tiltak gjennomføres:

- Legge ut fangstrær.
- Sette ut billefeller med feromoner (enkelte landbrukskontorer vil ha tilgang til disse til våren).

Dalsiden er bratt. Deler av tømmeret tas ut ved hjelp av kabelkran.

FOTO: EGIL MALVI

- La noen uttørkede vindfall og helt døde trær få ligge et år, slik at disse trærne kan produsere rovinsekter og konkurrenter til granbarkbilleren.
- Kjøre inn tømmeret i skogen i tide.

Tømmeret må ut av skogen

Til sommeren blir det viktig å få kjørt ut vinter-, vår- og sommerhogd tømmer samt angrepne trær før den nye generasjonen biller forlater virket. Barkebillene overvintre i skogbunnen. Tømmerlunnene rundt i skogen må kjøres inn til industrien innen 15. juli. Dette gjelder også de eventuelle fangstrærne som er lagt ut.

Begrens tapet etter billeangrep

Tapet er betydelig dersom trærne tørker på rot. Derfor er det viktig å få ut tømmeret før det skjer. Er du i tvil om hva som bør gjøres i de enkelte tilfeller, ta kontakt med skogbruksleder eller skogbrukssjef i kommunen for å få råd. Dette er viktig, slik at du får redusert skadene og sikret verdiene før det er for seint.

AV HELGE ANDREAS NORDLI
han@mjoseno.no

SKOGSDRIFT

Samarbeidshogst i Øyer

Nye skogbruksplaner gir et godt utgangspunkt for økt aktivitet i skogen i Øyer. Men det var granbarkbillene som utløste samarbeidshogsten i Øyer bakside. Mjøsen Skog observerte angrep og slo alarm. Deretter gikk det slag i slag.

Mange teiger

– samarbeid avgjørende

Hele 25 teiger er tilsluttet veien, og det er observert roser av billeangrep på trær i hele lia. For at noe skulle skje i området, var det derved nødvendig å samarbeide på tvers av eiendoms-grensene.

– Etter at vi oppdaget at granbarkbilleren hadde angrepet skogen, inviterte vi berørte skogeiere til møte i fjor høst. Oppslutningen var stor, og alle var interessert i å samarbeide. Alle de 19 skogeierne ville ruste opp traktorveien på 2,5 km, noe som var helt avgjørende for å kjøre ut tømmeret med dagens maskiner, forteller prosjektleder Trond Prestrud i Mjøsen Skog.

Behov for manuell felling

Mjøsen Skog hadde befart området og identifisert hvor det kunne brukes hogstmaskin og hvor det var nødvendig å ta ut tømmeret med kabelkran.

– På et oppfølgingsmøte før hogsten startet klarla vi behovet for stikkveier. Det ble dessuten avdekket behov for manuell felling i de bratteste områdene der hogstmaskinen skulle operere. Flere av de berørte grunneierne tok på seg fellejobben, så det var ikke noe problem, sier Prestrud.

Redder verdier

Tømmerprisene har gått opp etter nyttår og gjør drift i bratt terreng mer økonomisk interessant. I vinter tas det ut ca 3 000 m³ hos 9 skogeiere i baksiden i Øyer. Halvparten tas ut med kabelkran, mens resten tas ut med hogstmaskin – delvis i kombinasjon med manuell felling. – Samarbeidet fortsetter neste vinter. På denne måten redder vi verdier for skogeierne, sier Prestrud.

AV BERIT SANNESS
bs@mjoseno.no

Jørn Lileng, Statens Landbruksforvaltning (t.v.) i samtale med (f.v.) prosjektleder Per Magne Bryhn og skogsjef Johannes Bergum fra Mjøsen Skog under besøket på Sørli Terminal.

FOTO: KNUT BØE, JERNBANEVERKET

Myndighetene utreder økt transport på bane

Statens Landbruksforvaltning (SLF) utreder tiltak for å flytte transport av skogprodukter over fra vei til jernbane. Nylig fikk Mjøsen Skog besøk av representanter for SLF og Jernbaneverket som ledd i utredningsarbeidet.

Oppfølging av Nasjonal Transportplan

Landbruks- og matdepartementet har gitt SLF i oppdrag å kartlegge status, se på skranker og muligheter, og deretter foreslå prioriterte tiltak for å flytte transport av skogprodukter over fra vei til bane. Dette er en oppfølging av regjeringens målsetting om å flytte gods-transport over på bane, og er i tråd med tidligere stortingsmeldinger og Nasjonal Transportplan. SLF vil gjennomføre dette prosjektet i samarbeide med sentrale aktører innen skognæringen og Jernbaneverket.

Henter inn erfaringer

Jørn Lileng fra SLF og Knut Bøe fra Jernbaneverket overvar nylig lastning av flistog på Sørli Terminal, for på den måten å danne seg et bilde av hvordan en velfungerende terminal opereres.

Mjøsen Skogs terminal på Rudshøgda er svært aktuell i dette arbeidet, og anledningen ble benyttet til å se på forholdene for spor-tilknytning på denne terminalen.

Under besøket fikk Mjøsen Skog også mulighet til å utdype sine synspunkter på og diskutere den pågående omleggingen av flisstøtten.

AV PER MAGNE BRYHN
pmb@mjosjen.no

BIOENERGIMARKEDET

Rammebetingelsene avgjør

– Råstofftilgangen vil ikke være begrensende for utviklingen av bioenergi de nærmeste årene dersom markedet kan bære en råstoffpris på 20 øre pr kWh. Kunder og marked vil være bestemmende. Den politiske viljen til å sette riktige rammer blir derfor avgjørende for bioenergimarkedet, sa adm.dir. Erik A. Dahl i Mjøsen Skog under Enovas varmekonferanse i Trondheim i januar. Dahl framhevet at rasjonelle transportløsninger er nødvendig for å overvinne store forskjeller i regional energibalanse.

– Rasjonelle transportløsninger med jernbane kan gjøre at Innlandet for eksempel kan forsyne Akershus/Oslo-området med biobrensel, sa Dahl.

FOTO: BERT SANNES

SKOGFOND

Avsetting av miljøtilskudd til skogfond

Landbruks- og matdepartementet har i brev til Norges Skogeierforbund klargjort at skogeiere som mottar tilskudd for å ivareta nøkkelbiotoper, kan benytte miljøtilskuddet som grunnlag for innbetaling til skogfond når dette mottas av skogeier som kompensasjon for tapte inntekter fra tømmer salg. Av tilskuddsbeløpet kan det, i tråd med «Forskrift om skogfond», avsettes 4–40 % til skogeiers skogfondskonto, og oppnå skattefordelen man får ved å bruke skogfondsmidler til investering i sin skog. Omtalte miljøtilskudd er for øvrig hjemlet i «Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket».

ORGANISASJON

Juridisk rådgivning

Mjøsen Skog har avtale med Advokatfirmaet Thallaug fra Lillehammer om juridisk rådgivning for våre andelseiere. Alle andelseiere tilbys en time gratis juridisk rådgivning på Mjøsen Skogs hovedkontor i Kirkegt. 70 på Lillehammer. Vinteren/våren 2010 kan vi tilby juridisk rådgivning følgende dager:

Mandag 22. mars

Mandag 26. april

Mandag 31. mai

For bestilling av time, kontakt Mjøsen Skogs sentralbord på tlf. 61 26 30 00 eller pr e-post: mjosen@mjosen.no

ORGANISASJON

Lokal organisering i Mjøsen Skog

Styret i Mjøsen Skog initierte høsten 2009 organisasjonsprosessen «Lokalt organisasjonsarbeid». På bakgrunn av resultatene fra prosessen har styret nedsatt et eget utvalg som skal legge fram forslag til ny organisasjonsmodell for Mjøsen Skog BA.

Viktige avklaringer

Formålet med organisasjonsprosessen som startet høsten 2009 var å utrede og forankre en framtidig organisasjonsmodell på lokalt nivå som er målrettet, kostnadseffektiv og framtidrettet. I høstens regionmøter ble et høringsdokument grundig behandlet gjennom gruppearbeid. I tillegg kom mange lokallag med høringsuttalelser. Prosessen resulterte i stor grad av felles oppfatning av nåsituasjonen, med en bevisstgjøring av at næringspolitiske oppgaver lokalt i liten grad løses tilfredsstillende i dag.

Viktige arbeidsoppgaver framover for lokalleddet ble diskutert. Det var bred enighet om at faglige og sosiale arrangement fortsatt var viktig for lokalleddet, men at næringspolitiske oppgaver MÅ og skal prioriteres.

Det ble også påpekt at valgkomiteens arbeid er avgjørende for å få et godt fungerende styre. De må informere om styrets arbeidsoppgaver og arbeidsmengde.

To lokalledd er forvirrende

Arbeid i medlemsrådet ble trukket fram som viktig. Samarbeid mellom flere lokallag ble trukket fram som positivt. Det gir i mange tilfeller økt aktivitet, og arbeidet med arrangementene kan deles på flere. Men det var full enighet om at ordningen med to typer lokalledd (skogeierlag og valgkrets) framstår som rotete. Prosessen konkretiserte i liten grad hvilke endringer som bør gjennomføres for å komme fram til en framtidrettet organisasjonsmodell.

Grundigere prosess starter

Styret har merket seg at lokalt organisasjonsarbeid også er tema i Glommen Skog og Viken Skog. Mens Glommen Skog vedtok vesentlige endringer på sitt ekstraordinære årsmøte i november, pågår organisasjonsprosessen i Viken Skog fortsatt. Styret i Mjøsen Skog ønsker nå å gjennomføre en

Resultatet av driftskontrollene

'09

I tråd med vårt kvalitets- og miljøsystem foretas det årlig stikkprøvekontroll av en viss andel av driftene hvor tømmeret omsettes gjennom Mjøsen Skog. Kontrollene dokumenterer etterlevelse av våre kvalitets- og miljøkrav. Resultatene av kontrollene blir benyttet aktivt i vårt forbedringsarbeid.

I løpet av 2009 er det gjennomført kontroll av 62 drifter. Det er gjennomført 38 kontroller hvor Mjøsen Skog har driftsansvaret, 20 kontroller hvor skogeier har engasjert entreprenør og 4 kontroller hvor skogeier har avviket selv. Samlet sett utgjør kontrolldriftene et kvantum på snau 35.000 m³ fordelt på 2385 dekar. Dette gir en gjennomsnittlig kontroll-drift på vel 550 m³.

Miljøkontroll

Kontrollene knyttet til miljø viser gjennomgående gode resultater. Det er en markert framgang på sjekkpunktene kantsone, myr- og sumpskog og sporskader.

Vår største utfordring ligger i å benytte miljørapport/driftskart på en korrekt måte. I utgangspunktet er nok ikke dette sjekkpunktet forverret fra tidligere år. Rådet for Levende Skog har imidlertid skjerpet kravet til dokumentasjon av livsløpstrærnes plassering i tilfeller der det er rom for tvil, med virkning fra 1. juli 2009. Dette er trolig den direkte årsak til den negative utviklingen.

Kvalitetskontroll

Kvalitetskontrollen viser rimelig stabile resultater. Sjekkpunktet knyttet til utleggsandel på sagtømmer skiller seg negativt ut. Den tydelige forverringen kan muligens tilskrives markedsituasjonen sagtømmer – massevirke t.o.m. sommeren 2009.

Kontrollresultatene er i sin helhet lagt ut på Mjøsen Skogs hjemmeside; www.mjosen.no

AV JAN GAUTE LIE
jgl@mjosen.no

Lokal næringspolitisk innsats skal bl.a. bidra til at skogeierne får anledning til å drive et aktivt skogbruk på sine eiendommer.

grundigere prosess rundt organiseringen av lokaleddet enn det som tidligere var planlagt og har nedsatt et utvalg som skal legge fram forslag til ny organisasjonsmodell for lokaleddet i Mjøsen Skog.

AV ANNE MÆHLUM
am@mjosen.no

Utvalgets mandat

Mjøsen Skogs styre vedtok den 14. januar 2010 å nedsette et utvalg som skal utarbeide forslag til ny organisasjonsmodell for lokaleddet. Mandatet presiserer:

Den nye organisasjonsmodellen skal være egnet til å møte utfordringene knyttet til næringspolitikk, eierdemokrati og fagtilbud på en mer effektiv måte.

Utvalgets forslag skal utarbeides på grunnlag av nåsituasjonsbeskrivelsen og konkretisering av viktige oppgaver for lokaleddet som ble avdekket i organiseringsprosessen høsten 2009.

Utvalget skal spesielt se på forenkling av dagens todelte struktur for lokaleddet med organisering både i selveiende skogeierlag og valgkretser knyttet til andelslaget.

Utvalget skal foreslå en løsning for den framtidige organisering på lokalnivå som kan sikre næringspolitisk slagkraft, aktivt eierengasjement og effektiv ressursbruk.

Utvalget skal herunder vurdere oppgavefordelingen mellom lokaledd og andelslag. Utvalget bes videre om å beskrive hvilke endringer som må gjennomføres for å realisere den valgte løsningen.

Utvalgets arbeid avsluttes innen 1. oktober 2010.

Utvalgets sammensetning

På grunnlag av innspill fra medlemsområder og allmenninger har styret den 3. februar 2010 nedsatt følgende utvalg:

Heidi Hemstad, styremedlem i Mjøsen Skog (leder for utvalget)

Marit Olive Lindstad, styremedlem i Mjøsen Skog (nestleder for utvalget)

Torun Heringstad fra Nord-Gudbrandsdal medlemsområde

Øyvind Nordrum fra Midt-Gudbrandsdal medlemsområde

Iver Prestrud fra Sør-Gudbrandsdal medlemsområde

Elise Mæhlum fra Gjøvik-Toten medlemsområde

Simen Mæhlum fra Ringsaker medlemsområde

Ragnar Imset fra Sør-Hedmark medlemsområde

Per Aas fra Eidsvoll medlemsområde

Arne Erik Myhre fra allmenningene/Pihl AS

Sekretariat: Adm.dir. *Erik A. Dahl* og organisasjonskonsulent *Anne Mæhlum*

B

Returadresse:
Mjøsen Skog BA
 Postboks 84, 2601 Lillehammer

MØTEDATOER: ANDELSEIERMØTER/ÅRSMØTER I SKOGEIERLAGENE MARS 2010

Skogeierlag	Møtedato	Sted	KI
Lesja	Tirsdag 16. mars	Lora Grendahus	19.30
Dovre	Mandag 8. mars	Mossjordet Grendahus	19.00
Skjåk	Mandag 15. mars	Skjåk Turistheim	19.30
Lom			
Vågå	Tirsdag 16. mars	Vågå Hotel	19.00
Sel	Torsdag 11. mars	Grand Gjestegård	19.30
Heidal	Torsdag 18. mars	Søre Harildstad	19.00
Fron	Onsdag 17. mars	Folkets Hus, Harpefoss	19.00
Ringebu-Fåvang	Mandag 15. mars	Ringebu Prestegard	19.00
Øyer-Tretten	Onsdag 17. mars	Skarsmoen Gard	19.00
Gausdal	Torsdag 18. mars	Kommunestyresalen ved Kulturhuset	19.00
Fåberg	Tirsdag 16. mars	Jorekstad	19.00
Biri	Mandag 8. mars	Honne Hotel og Konferansesenter	19.00
Gjøvik	Tirsdag 9. mars	Tabor, Snerthingdal	19.00
Østre Toten	Torsdag 11. mars	Gran Gård	19.00
Vestre Toten	Tirsdag 16. mars	Aas Kommunalokale	19.00
Brøttum	Mandag 15. mars	Brøtheim	19.00
Ringsaker			
Veldre	Tirsdag 9. mars	Tingnes Spiseri	19.00
Nes			
Furnes	Onsdag 10. mars	Kvilheim, Furnes Almenning	19.00
Vang	Onsdag 10. mars	Nashoug Gård	19.00
Løten			
Stange	Torsdag 11. mars	Herredsvang, Romedal	19.00
Feiring	Fredag 12. mars	Fløygir	19.00
Eidsvoll	Onsdag 17. mars	Gamle Nebbenes Kafeteria	19.00

**Ta med deg årsberetningen og møt opp!
 Velkommen!**

